

PAMIĘCI
POLEGŁYCH
W LATACH
1939-1945
HARCERZY
HUFCA
POZNAŃ-WILDA
9.X.1976

TABLICA PAMIĄTKOWA
HARCERZY WILDECKIEGO HUFCA
poległych w latach 1939–1945

Uroczystość odsłonięcia 9. 10. 1976 na ścianie siedziby
Komendy Hufca przy ul. Prądyńskiego 57 w Poznaniu

W latach 1939–1945: na polach walki, w więzieniach i obozach hitlerowskich

ZGINĘLI ZA OJCZYZNĘ

harcerze i instruktorzy b. wildeckiego VIII Hufca Harcerzy:

1. Antoni Wysocki por. powstaniec wielkopolski i śląski, b. komendant Hufca „Zorza”
2. Kazimierz Karpiński hm b. komendant VIII Hufca Harcerzy
3. Antoni Binkowski wyw.
4. Edmund Buczkowski wyw.
5. Zygmunt Ceglewski phm
6. Teodor Czub ćw.
7. Władysław Chwiałkowski ćw.
8. Zenon Drobiński wyw.
9. Władysław Gendera phm
10. Antoni Janiszewski ćw.
11. Alfons Jernas h.R.
12. Florian Jernas h.R.
13. Jerzy Kalkowski ćw.
14. Stefan Kawa dz. harc.
15. Jan Kerber wyw.
16. Maksymilian Korytowski wyw.
17. Franciszek Książkowski h.R.
18. Stefan Kurasz h.o.
19. Wacław Kuźniewski wyw.
20. Józef Leśny ćw.
21. Franciszek Ledziński ćw.
22. Stefan Lisiak wyw.
23. Czesław Napierała wyw.
24. Józef Nelka ćw.
25. Ryszard Nieborek phm
26. Waldemar Nowakowski ćw.
27. Henryk Solecki wyw.
28. Stefan Wower h.o.
29. Edmund Woźniak h.R.
30. Kazimierz Woźniak phm.
31. Franciszek Wrzesiński ćw.
32. Stefan Wrzesiński ćw.

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI HISTORYCZNEJ

Od 1969 roku rozpoczęto zbierać informacje dotyczące poległych harcerzy wildeckiego Hufca, które wykorzystano przy apelu poległych w dniu 6.6.1970 roku w związku z uroczystością nadania imienia Jana Kasprowicza Hufcowi Poznań-Wilda (7.6.1970). Podobne apele, odbywały się już w okresie powojennym z okazji okolicznościowych uroczystości, ale ograniczały się tylko do poszczególnych drużyn.

W planie pracy przygotowawczej do uroczystości nadania imienia Hufcowi Poznań-Wilda, przewidziano również ufundowanie pomnika lub tablicy ku czci poległych harcerzy.

Zebrane dane były jednak niepełne i dlatego postanowiono poszukiwania kontynuować. Prace te prowadzono aż do 1974 roku, kiedy to po wyczerpaniu dostępnych źródeł zwrócono się z apelem do społeczeństwa poprzez prasę.

Apele w tej sprawie ukazały się dwukrotnie, w marcu i w październiku 1974 roku w prasie poznańskiej (Gazeta Poznańska, Głos Wielkopolski, Ekspres Poznański). Nie wniosły one nic nowego dały tylko potwierdzenie niektórych znanych już nazwisk poległych. Informacje o poległych harcerzach opracowano w formie not biograficznych i zebrano w „Wykaz poległych” w 1975 roku.

Wykaz ten nie obejmuje harcerek wildeckich, gdyż mimo usilnych poszukiwań nie uzyskano żadnych wiarygodnych informacji.

ZHP
HUFIEC IM. JANA KASPROWICZA
POZNAŃ – WILDA

ZAPROSZENIE

Uroczystość odsłonięcia tablicy
9 października 1976 r.

Warta honorowa przed tablicą - złożona
z żołnierzy Wojska Polskiego i harcerzy wildeckich

Poczty sztandarowe Powstańców Wielkopolskich i harcerskie

Kompania honorowa Wojska Polskiego

Reprezentacyjna Orkiestra Wojsk Lotniczych z Poznania

Przybyłych na uroczystość odsłonięcia tablicy
wita Komendant Hufca hm Ryszard Torzyński

Odślonięcie tablicy przez Wiceprezydenta m. Poznania
Włodzimierza Juszkowiaka

Po odsłonięciu tablicy - "Jeszcze Polska nie zginęła..."

Rodziny poległych na uroczystości odsłonięcia tablicy

Poczty sztandarowe Powstańców Wielkopolskich i harcerskie

Warta honorowa przed tablicą

Przemówienie Przewodniczącego Komisji Historycznej Hufca
hm Kazimierza Dyderskiego

Harcerska drużyna apelowa
/odpowiadająca: "Polegli na polu chwały"/

Apel poległych harcerzy - czyta hm Leopold Szymański

Orkiestra Wojsk Lotniczych z Poznania

Zakończenie apelu poległych harcerzy
odczytanego przez hm Leopolda Szymańskiego

Składanie wiązanek kwiatów pod tablicę

Zakończenie uroczystości - Hymn ZHP
"Wszystko co nasze Polsce oddamy..."

W ZWIĄZKU Z UROCZYSTOŚCIĄ ODSŁONIĘCIA TABLICY PAMIĄTKOWEJ
POLEGŁYCH W LATACH 1939–1945 HARCERZY WILDECKIEGO HUFCA ZHP
KOMENDA HUFCA IM. JANA KASPROWICZA POZNAŃ – WILDA

zaprasza

Dh. ....

NA SPOTKANIE

byłych i czynnych instruktorów wildeckich ZHP

KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ W DNIU 10. X. 1976 ROKU O GODZINIE 10.00 W AULI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 39 PRZY UL. JERZEGO 6/10.

CZUWAJ!

Przewodniczący
Komisji Historycznej

Kazimierz Dyderski hm

Komendant Hufca

Felicja Halbsguth-Henicz hm

Uczestnicy spotkania byłych i czynnych instruktorów
wildeckiego Hufca - w dn.10.10.1976 r.

Grupa uczestników spotkania byłych i czynnych
instruktorów wildeckiego Hufca - w dn.10.10.1976

TABLICA PAMIĄTKOWA

*model gipsowy
oprac. art. rzeźbiarz
Józef Murlewski*

Członkowie Komisji Historycznej i Komendy Hufca
na spotkaniu w dniu 10.10.1976 w Szkole Podst. nr39
/od lewej: K.Dyderski, L.Szymański, T.Bulska, R.Torzyński,
F.Halbsguth-Henicz, I.Fechner/

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 231 (10 103)

Poznań, poniedziałek 11 października 1976

Cena 50 gr
Wyd. A

4

STRONA

GŁOS — 11 X 1976

„Wszystko co nasze Polsce oddamy“

Te słowa widnieją na pamiątkowej tablicy ku czci harcerzy i instruktorów byłego wildeckiego VIII Hufca Harcerzy poległych w latach 1939—1945 w walce z hitlerowskim najeźdźcą. Tablicę wmurowano w gmachu przy ul. Prądzińskiego 57, będącej siedzibą Komendy Hufca ZHP im. Jana Kasprówicza.

Moment ten poprzedziły wieloletnie poszukiwania prowadzone przez harcerzy celem ustalenia nazwisk druhów poległych na polu walki lub zamęczonych w obozach zagłady. Zdołano, nie bez pomocy poznańskiego społeczeństwa odszukać 82 nazwiska. Wszystkie umieszczono na pamiątkowej tablicy. Im wildeckcy harcerze z Komendy Hufca ZHP im. Jana Kasprówicza złożyli hołd.

Sobota, godziny popołudniowe. Przed pamiątkową tablicą warię honorową zaciągnęli harcerze i żołnierze Ludowego Wojska Polskiego. Wokół szeregi w harcerskich mundurach, rodziny poległych i pomordowanych, przedstawiciele władz partyjnych, administracyjnych, oświatowych. Są licznie przybyli mieszkańcy robotniczej Wildy, przedstawiciele bratnich organizacji młodzieżowych. Jest również kompania honorowa Wojska Polskiego.

Odsłonięcia pamiątkowej tablicy dokonał wiceprezydent miasta Włodzimierz Juskowiak. Przy płonącej zniczu wśród głębokiej ciszy, odbył się apel poległych. Złożenie wiązanek kwiatów oraz odegranie Hymnu ZHP zakończyło harcerską uroczystość. (za)

Moment odsłonięcia tablicy pamiątkowej.

Fot. — H. Kamza

Manifestacja patriotyczna

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci pomordowanych harcerzy Hufca Poznań - Wilda

W dniu 9 bm. odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci poległych na wojnie i pomordowanych w niemieckich obozach koncentracyjnych w latach 1939—1945 harcerzy. Działalność Komisji Historycznej przy Komendzie ZHP Poznań Wilda pod przewodnictwem Kazimierza Dyderskiego, jednej z najlepiej działającej na terenie Chorałgi Wielkopolskiej, ustaliła, iż 32 harcerzy byłego VIII Hufca Harce-

rzy zginęło w czasie ostatniej wojny. Na Rynku Wildeckim w dniu odsłonięcia zebrali się harcerskie poczty sztandarowe, kompania honorowa Wojska Polskiego, liczne zastępy harcerzy z pochodniami i ludność wildecka. Odsłonięcia tablicy dokonał wiceprezydent miasta Włodzimierz JUSKOWIAK. Tablica znajduje się na domu przy ul. Prądyńskiego, w którym obecnie urzęduje Komenda Hufca Wildeckiego.

W niedzielę natomiast odbyło się z tej okazji w sali Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. św. Jerzego, spotkanie byłych i pracujących obecnie instruktorów ZHP tegoż Hufca. Na spotkanie przybyli z ramienia Chorałgi im. Powstańców Wielkopolskich przewodniczący Komisji Historycznej dr E. SERWAŃSKI, z-ca przewodniczącego tejże komisji od 1925 roku związana z harcerstwem wielkopolskim Helena TADEUSZAKOWNA. W swym przemówieniu dr E. Serwański wyraził słowa uznania dla Komisji Historycznej Hufca Poznań Wilda. Jednocześnie zasignalizował sesję wyjazdową, która się odbędzie w najbliższym czasie właśnie na terenie tej dzielnicy. Hufiec im. J. Kasprowicza otrzymał również Medal Pamiątkowy wydany z okazji 55 rocznicy Powstania Wielkopolskiego przez ZBoWiD.

Wśród grona byłych komendantów witano serdecznie mgr Czesława HAWLICZKA pierwszego komendanta, dr Romualda REICHERTA, który przybył na tę uroczystość ze Szczecina. Prowadził on Hufiec na Wildzie od 1931 roku przez okres swych studiów, brał także udział w obozach w Spale. Owacjami witano także inż. Kazimierza DYDERSKIEGO pełniącego obecnie funkcję przewodniczącego Komisji Historycznej przy Hufcu im. J. Kasprowicza.

Program artystyczny wykonał zespół recytatorski „Proxima Centauri”, wykonując poemat Galczyńskiego „Niobe”, który przygotował z zespołem pfm Anna JARMOSZYŃSKA. Występ zespołu spotkał się z serdecznym przyjęciem ze strony zgromadzonych. Zespołowi życzymy dalszych dobrych programów. Wspólny śpiew harcerskich piosenek, pogawędka przy ciastkach i herbacie zakończyły spotkanie.

Na uznanie zasługuje również zorganizowana wystawa dokumentów. Można było oglądać zdjęcia byłej Drużyny Leszka Białego z 1915 r. Znalazł się także na wystawie dokument wydany w imieniu byłej Komendy Hufca Harcerskiego „Zorza”. Były również zdjęcia przedstawiające obecną działalność hufca.

Nad całością spotkania czuwał komendant hm R. TORZYŃSKI, który objął od niedawna to stanowisko po hm F. HALBSGUTH-HE-NICZ przechodzącej na kierownicze stanowisko do Szkoły Podstawowej nr 39.

URSZULA ICZAKOWSKA

WIELKOPOLSKA

CZWARTEK

14

PAŹDZIERNIKA

DZIS:

Kaliksta
Bernarda

JUTRO:

Teresy
Jadwigi

REDAKCJA ODDZIAŁU — ul.
Wroniecka 6 — 61-763 Poznań, Re-
daktor przyjmuje w środy i piątki
od godz. 10 do 11. Telefon 554-83.

C W P
A

ILUSTROWANY

CENA
1 ZŁOTY

KURIER POLSKI